

**APROB,
PRIM-MINISTRU,
ION-MARCEL CIOLACU**

MEMORANDUM

De la: **Bogdan-Gruia IVAN, Ministrul Cercetării, Inovării și Digitalizării**

Avizat:

Marian NEACȘU, Viceprim-Ministru

Marcel-Ioan BOLOȘ, Ministrul Finanțelor

Tema: Încadrarea schemei de ajutor de minimis “Ajutor de minimis pentru Vouchere (cecuri) de inovare” aferentă Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027 al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român

I. Necesitatea promovării memorandumului

A. Obiectivul măsurii de ajutor de minimis și justificarea acesteia

În ședința de Guvern din data de 08.03.2019 a fost aprobat Memorandumul cu tema *Măsuri necesare îndeplinirii condiției favorizante „Buna guvernanță a strategiei naționale sau regionale de specializare inteligentă”*, memorandum care include măsuri privind îndeplinirea criteriilor aferente condiției favorizante.

Pentru perioada 2021-2027, responsabilitatea îndeplinirii condiției favorizante, menționată mai sus, revine Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID). Condiția favorizantă este aferentă Obiectivului de Politică 1 „*O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale, în perioada 2021-2027*”.

Pentru îndeplinirea responsabilităților ce îi revin, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării a elaborat Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027 (SNCISI), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 933/2022.

SNCISI este în concordanță cu obiectivele Spațiului European de Cercetare pentru crearea unei piețe europene comune pentru cercetare, inovare și tehnologie, mobilitatea cercetătorilor și cunoștințelor, investițiile în cercetare și inovare și cu creșterea interacțiunii dintre universități, institute de cercetare, mediul de afaceri și alți actori implicați în procesul de inovare.

Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027 (PNCDI IV), elaborat și administrat de către MCID, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1188/2022 cu modificările și completările ulterioare, este, potrivit prevederilor stabilite prin Ordonanța Guvernului nr. 57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, principalul instrument de implementare a SNCISI.

Voucherul (cec) de Inovare este un tip de proiecte aferent Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027, respectiv Programul 5.7 Parteneriate pentru Inovare, în cadrul Subprogramului 5.7.1. Parteneriate pentru competitivitate.

Programul Parteneriate pentru inovare urmărește realizarea de proiecte comune de cercetare - inovare, bazate pe parteneriatul dintre mediul de afaceri și mediul public/privat CDI, sprijinirea accesului actorilor economici la servicii CDI, precum și sprijinirea dezvoltării ecosistemelor de inovare.

Obiectivele și indicatorii

- realizarea de proiecte prin colaborare public-privat, care urmăresc conceperea, realizarea și testarea (în laborator și/sau în mediul de funcționare/industrial) de modele demonstrative pentru produse, tehnologii, metode, sisteme sau servicii noi/semnificativ îmbunătățite;
- dezvoltarea întreprinderilor cu potențial de inovare; vor fi sprijinite activitățile CDI din cadrul întreprinderii, prin finanțarea procesului de achiziții de servicii CDI de la furnizori publici/privati, care susțin principalele etape de dezvoltare;
- sprijinirea inițiativelor CDI, venind din mediul public/privat, care doresc să adreseze explorarea și dezvoltarea/validarea unei idei, cu potențial comercial;
- susținerea IMM-urilor, prin finanțarea proiectelor cu grad ridicat de inovare, care au potențial pentru un impact real pe piață;
- susținerea IMM-urile care doresc să breveteze, la nivel internațional, rezultatele unei activități de cercetare-dezvoltare.

Indicatori de rezultat:

- a) număr de cereri de brevete depuse la EPO și/sau USTPO/WIPO;
- b) număr de brevete acordate de EPO/USTPO/WIPO;
- c) IMM-uri care introduc produse și/sau procese inovative;
- d) IMM-uri care introduc inovații la nivel intern;
- e) investiții private care completează sprijinul public (granturi, instrumente financiare);
- f) număr de spin-off-uri create;
- g) număr de tehnologii/produse transferate;
- h) număr de lucrări științifice publicate în reviste și volume indexate Web of Science/Scopus;
- i) număr de lucrări științifice publicate în reviste și volume indexate Web of Science/Scopus, cu acces liber;
- j) număr de co-publicații public-privat, din care în Web of Science/Scopus.

Schema de ajutor de minimis permite finanțarea proiectelor câștigătoare la competițiile organizate pentru „Vouchere (cecuri) de inovare” desfășurate în cadrul Subprogramului 5.7.1. Parteneriate pentru competitivitate din Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027 al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării.

Scopul tipului de proiecte Vouchere (cecuri) de inovare este facilitarea achiziționării de servicii CDI de la organizațiile de cercetare de către întreprinderi.

Obiectivul principal al schemei de minimis este sprijinirea cercetării, dezvoltării.

Obiectivele secundare ale schemei sunt:

- a) Creșterea productivității, competitivității și a calității produselor obținute la nivelul întreprinderilor mici și mijlocii;

- b) Încurajarea IMM-urilor de a investi în activități de cercetare-dezvoltare care să conducă la lansarea în piață de produse și servicii inovative;
- c) Dezvoltarea de parteneriate între IMM-uri și organizații de cercetare;
- d) Valorificarea competențelor tehnico-științifice existente în sistemul național de CDI în sectorul productiv prin asistarea IMM-urilor în procesul de dezvoltare și modernizare, prin achiziționarea de servicii, tehnologii și metode noi sau avansate.

În îndeplinirea obiectivelor **tipului de proiecte Vouchere (cecuri) de inovare** se va avea în vedere respectarea principiului **Sinergia cu alte programe** din Hotărârea Guvernului nr. 1188/2022 cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia *“acțiunile prevăzute sunt integrate sinergic și complementar cu cele finanțate în cadrul programelor operaționale, planurilor sectoriale de C&D, Planului Național de Reziliență și Redresare al României și cu alte acțiuni din ansamblul de politici, precum și cu programele europene și internaționale de cercetare și inovare”*.

Pentru a putea fi îndeplinite aceste obiective, este necesară asigurarea sprijinului financiar din partea statului, prin bugetul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, prin aprobarea schemei de ajutor de minimis “Ajutor de minimis pentru Vouchere (cecuri) de inovare” aferentă Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027 al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării.

B. Baza legală

Schema de ajutor de minimis este elaborată în conformitate cu:

- *Regulamentul (UE) nr. 2831/2023 al Comisiei din 15 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis*, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 15 decembrie 2023;
- *Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat*, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 187 din 26 iunie 2014;
- *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare;
- *Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- *Hotărârea Guvernului nr. 933/2022 privind aprobarea Strategiei naționale de cercetare, inovare și specializare inteligentă 2022-2027*;
- *Hotărârea Guvernului nr. 1188/2022 privind aprobarea Planului național de cercetare, dezvoltare și inovare 2022-2027*, cu modificările și completările ulterioare;
- *Hotărârea Guvernului nr. 134/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice privind stabilirea categoriilor de cheltuieli pentru activități de cercetare-dezvoltare și de stimulare a inovării, finanțate de la bugetul de stat*.

Schema de ajutor de minimis se aprobă prin ordin al ministrului cercetării, inovării și digitalizării, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

C. Furnizorul/inițiatorul/administratorul schemei de ajutor de minimis

Inițiatorul și furnizorul de ajutor de minimis este Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării.

Administratorul schemei este Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI).

Finanțarea schemei de ajutor de minimis se asigură prin bugetul MCID, din fondurile alocate tipului de proiecte “Voucher (cec) de Inovare”, din Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027, prin Programul 5.7 Parteneriate pentru Inovare, în cadrul Subprogramului 5.7.1. Parteneriate pentru competitivitate.

D. Instrumentul de acordare utilizat

În cadrul schemei, ajutorul de minimis se acordă sub formă de asistență financiară nerambursabilă (grant) pentru activitățile eligibile cuprinse în Voucherul (cec) de inovare implementat prin contracte de finanțare. Acordarea ajutorului de minimis se realizează și cu respectarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1188/2022 cu modificările și completările ulterioare, precum și a prevederilor specifice cuprinse în Hotărârea Guvernului nr. 1.265/2004, cu modificările și completările ulterioare.

E. Durata schemei de ajutor de minimis

Durata schemei de ajutor de minimis este de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I a ordinului ministrului cercetării, inovării și digitalizării prin care se aprobă aceasta până la data de 31 decembrie 2027.

Plățile se pot efectua până la data de 31 decembrie 2030.

F. Bugetul schemei de ajutor de minimis

Sursa de finanțare o reprezintă fondurile alocate instrumentului de finanțare, Voucher (cec) de Inovare, din Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027, prin Programul 5.7 Parteneriate pentru Inovare, în cadrul Subprogramului 5.7.1. Parteneriate pentru competitivitate.

Bugetul maxim alocat schemei este de 8.000.000 lei, va fi asigurat din bugetul aprobat Ministerului cercetării, inovării și digitalizării pe anul în curs, precum și în estimările pe anii următori, cuprinse în Legea nr. 421/2023 a bugetului de stat pe anul 2024 și nu va fi solicitată suplimentarea acestora.

Sumele estimate a fi alocate anual pe perioada de implementare a schemei de ajutor de minimis sunt:

mii lei								Total maxim estimat
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
CA	300	4000	3700	0	0	0	0	8.000

Pentru conversia în euro a valorii ajutorului se va utiliza cursul de schimb al BNR valabil la data acordării ajutorului.

Plățile aferente angajamentelor asumate pe durata de implementare a programelor și a subprogramelor din PNCDI IV pot fi eşalonate până la finalizarea tuturor acțiunilor, cel mai târziu până la data de 31.12.2030.”

G. Beneficiarii măsurii de finanțare

Schema se adresează microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii, așa cum sunt definite în anexa nr. 1 la *Regulamentul (UE) nr. 651/2014*, care achiziționează servicii CDI de la organizațiile de cercetare. **Beneficiarii** sunt IMM-urile care achiziționează servicii CDI de la **furnizorii de servicii**, respectiv organizațiile de cercetare, conform bugetului solicitat prin propunerea de proiect, care reflectă costurile reale ale furnizorului, necesare pentru implementarea proiectului.

Beneficiarii unui Voucher (cec) de inovare trebuie să îndeplinească următoarele criterii de eligibilitate:

- a) beneficiarul este o microîntreprindere, întreprindere mică sau mijlocie (IMM). În obiectul său de activitate nu este obligatoriu să se regăsească activitatea de cercetare - dezvoltare;
- b) a avut activitate în ultimul exercițiu financiar încheiat și are o cifră de afaceri cel puțin egală cu valoarea solicitată de la bugetul de stat;
- c) are personal angajat în ultimul exercițiu financiar încheiat;
- d) angajații beneficiarului nu au calitatea de soț/soție, rudă sau afîn, până la gradul al doilea inclusiv, cu persoane care fac parte din personalul angajat al furnizorului de servicii;
- e) nu a încălcat prevederile unui alt contract de finanțare încheiat anterior cu Autoritatea Contractantă;
- f) nu au depășit plafonul de minimis de 300.000,00 euro pe durata ultimilor 3 ani pentru o întreprindere unică, așa cum este aceasta definită de *Regulamentul UE nr. 2023/2831 al Comisiei din 13 decembrie 2023*;
- g) plafoanele se aplică indiferent de forma ajutorului de minimis sau de obiectivul urmărit și indiferent dacă ajutorul este acordat din fonduri de la bugetul de stat sau din fonduri europene;
- h) perioada de 3 ani care trebuie luată în considerare ar trebui evaluată în mod continuu. Pentru fiecare nou ajutor de minimis acordat, trebuie luată în considerare valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate în ultimii 3 ani;
- i) întreprinderea beneficiară să nu se afle în niciuna dintre următoarele situații:
 - în stare de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, lichidare sau suspendare temporară a activității sau în situații similare în urma unei proceduri de aceeași natură prevăzute de legislația sau de reglementările naționale, să aibă afacerile administrate de un judecător-sindic sau activitățile lor comerciale să fie suspendate ori să facă obiectul unui aranjament cu creditorii sau să fie într-o situație similară cu cele anterioare, reglementată prin lege;
 - nu și-a îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat, cum ar fi, de exemplu, bugetul de stat, bugete speciale, bugete locale, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
 - reprezentantul legal nu a fost condamnat în ultimii 3 ani, prin hotărâre definitivă a unei instanțe judecătorești, pentru o faptă care a adus atingere eticii profesionale sau pentru comiterea unei greșeli în materie profesională;
 - să fi fost subiectul unei decizii de recuperare a unui ajutor de stat și decizia să nu fi fost deja executată și creanța să nu fi fost integral recuperată;
 - prezintă informații false sau nu prezintă informațiile solicitate în cadrul procedurilor de selecție, evaluare, contractare, implementare a proiectului;
- j) beneficiarul nu este întreprindere în dificultate conform prevederile art. 6, punctul 10, din schemă.

Numărul maxim estimat de beneficiari de ajutor de minimis este de 250.

Numărul mediu estimat anual de beneficiari de ajutor de minimis este, după cum urmează:

2024	2025	2026	2027	Nr. maxim estimat
10	125	115	0	250

H. Costurile eligibile pentru acordarea ajutorului

Cheltuielile eligibile în cadrul schemei sunt cheltuielile beneficiarilor aferente serviciilor prestate de organizațiile de cercetare (și diseminare) a cunoștințelor, care vor fi detaliate în pachetul de informații, în baza prevederilor *Hotărârii Guvernului nr. 134/2011*.

I. Efectul stimulat al ajutorului

Schema răspunde necesității de a reduce disfuncționalitățile rezultate din subfinanțarea sistemului național de CDI prin asigurarea unui grad mai ridicat de sprijin financiar față de cel furnizat în perioadele anterioare, în vederea atingerii obiectivelor CDI.

Pentru selectarea propunerilor în vederea finanțării prin această schemă de minimis, administratorul schemei de ajutor de minimis va organiza apeluri de proiecte anuale, în perioada 2024 - 2027.

Atingerea rezultatelor va putea fi măsurată prin intermediul indicatorilor prevăzuți în PNCDI IV.

J. Încadrarea în politicile economico-bugetare și financiare ale statului

Prin aplicarea măsurii de ajutor de minimis nu vor interveni modificări asupra veniturilor și cheltuielilor bugetare prin creșterea sau scăderea impozitelor, contribuțiilor, taxelor și nu are un impact financiar suplimentar pe care măsura îl poate avea asupra bugetului de stat, asupra bugetelor locale sau asupra datoriei publice.

Având în vedere creșterea alocării bugetare pentru anul 2023 cu 62,35%, față de anul 2022 pentru domeniul Cercetare Fundamentală-Cercetare Dezvoltare, ajutorul de minimis se aplică cu încadrarea în politicile economico-bugetare și financiare ale statului, fără a fi depășit plafonul maxim estimat.

II. Propuneri

Având în vedere toate datele și informațiile prezentate anterior, în scopul atingerii obiectivelor stabilite în documentele programatice pentru sectorul CDI, propunem aprobarea **Memorandumului cu tema “Încadrarea schemei de ajutor de minimis “Ajutor de minimis pentru Vouchere (cecuri) de inovare” aferentă Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2022-2027 al Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării**”, în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român.